

Nr 92

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående övergång till högertrafik jämte i ämnet väckta motioner, såvitt nämnda proposition och motioner avser medelsanvisning.

(4:e avd.)

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln (bilaga 8, punkt 18) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1963/64 till Kostnader för övergång till högertrafik beräkna ett reservationsanslag av 10 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 58, under åberopande av bilaget utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 15 februari 1963, såvitt nu är i fråga, föreslagit riksdagen att till förenämnda ändamål för budgetåret 1963/64 på driftbudgeten under sjätte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av likaledes 10 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

För en närmare redogörelse för innebörden av Kungl. Maj:ts förslag i fråga om den förordade övergången till högertrafik torde få hänvisas till propositionen. Beträffande den för nästa budgetår erforderliga medelsanvisningen m. m. har departementschefen anfört följande (s. 45 och 46).

Det torde för närvarande inte vara möjligt att med någon större grad av tillförlitlighet uppskatta de under nästa budgetår utfallande kostnaderna för trafikreformen. Då utöver kostnader för kommissionens verksamhet m. m. vissa ersättningar i samband med ombyggnad av spårvagnar och bussar kan komma att behöva utbetalas under nämnda budgetår, bör anslagsbehovet beräknas med beaktande härav. Med hänsyn härtill synes även lämpligt att beräkna den första medelsanvisningen med en viss marginal. Det i statsverkspropositionen preliminärt upptagna beloppet av 10 miljoner kronor torde, såvitt nu kan bedömas, vara lämpligt avvägt från nämnda synpunkt. Jag förordar sålunda, att ett anslag av angivna storlek upptages på riksstaten för budgetåret 1963/64. Anslaget torde böra uppföras som reservationsanslag under rubriken »Kostnader för övergång till högertrafik» och avräknas mot inflytande automobilskattemedel.

Under de sista omställningåren före övergången till högertrafik torde viss prioritet behöva ges åt tillverkningen av bussar för städernas lokaltrafik. Med hänsyn härtill synes bussanskaffningen för postverket och statens järnvägar böra till väsentlig del ske under den första delen av omställningsperioden. Farhågorna för en minskad sysselsättning under den närmaste tiden inom verkstadsindustrin talar vidare för att sådana beställ-

ningar utläggas redan under innevarande budgetår. Enligt min mening bör därför i detta sammanhang beräknas ökade medel för anskaffning av bussar under postverkets och statens järnvägars fonder.

Vad gäller postverket kommer jag i annat sammanhang att förorda, att ett anslag om 3,4 miljoner kronor anvisas på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 till anskaffning av bilmateriel för diligensrörelsen. Medelsförbrukningen för ändamålet beräknar jag till 1,2 miljoner kronor för budgetår 1962/63 och 2,2 miljoner kronor för budgetåret 1963/64. Beträffande statens järnvägar beräknar jag för ändamålet en ökad medelsförbrukning om 3 miljoner kronor för budgetåret 1962/63 och 3,5 miljoner kronor för budgetåret 1963/64. Någon särskild medelsanvisning av riksdagen erfordras emellertid ej under statens järnvägars fond, utan medelsbehovet kan tillgodoses inom ramen för befintliga anslagsmarginaler. Förslag till beslut om ifrågavarande ökning av medelsförbrukningsramarna för postverket och statens järnvägar torde sedermera få underställas Kungl. Maj:t.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling såvitt nu är i fråga förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Jonasson m. fl.* (I: 596) och den andra inom andra kammaren av herrar *Johansson* i Dockered och *Björkänge* (II: 730), i vilka hemställts att riksdagen måtte avslå förevarande proposition;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Edström* (I: 608) och den andra inom andra kammaren av herr *von Friesen* (II: 756), i vilka hemställts att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 58 måtte uttala att i den föreslagna rådgivande delegationen för trafiksäkerhetsfrågor skall ingå en kirurg med praktisk erfarenhet av trafikskadors omfattning och form;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Edström* och *Lundström* (I: 609) och den andra inom andra kammaren av herr *Jönsson* i Ingemarsgården (II: 759), i vilka hemställts att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 58 angående övergång till högertrafik må dels uttala att snäva kostnadssynpunkter inte får hindra att alla möjligheter att trygga medborgarnas säkerhet vid omläggningen till högertrafik tillvaratages, dels i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en snabbinventering av de vägsträckor, som för närvarande och vid övergången till högertrafik kan sägas utgöra trafikfällor, i syfte att möjliggöra en snar upprustning av dessa, dels ock i övrigt beakta vad i motionerna anförts om trafiksäkerheten i samband med trafikomläggningen;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Thorsten Larsson m. fl.* (I: 610) och den andra inom andra kammaren av herr *Hansson* i Skegrie *m. fl.* (II: 758), i vilka hemställts att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 58 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att den särskilda kommissionen för trafikomläggningen må få i uppdrag att skyndsamt överväga behovet av sådana vägförbättringar som måste anses nödvändiga under förberedelsestiden för att en tillfredsställande trafiksäkerhet skall kunna garanteras efter trafikomläggningen;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av

herr *Sörlin* (I: 611) och den andra inom andra kammaren av fru *Lindekvist m. fl.* (II: 760), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att reflexband må räknas som förbrukningsmaterial vid våra skolors betydelsefulla trafikundervisning;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Åkesson* (I: 612) och den andra inom andra kammaren av herrar *Hamrin* i Jönköping och *Nelander* (II: 757), i vilka hemställts att riksdagen vid behandlingen av prop. nr 58 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning genom den för trafikomläggningens administration föreslagna särskilda kommissionens försorg i syfte att skapa ett system för finansiering av omlägningskostnaderna för bussar;

dels en inom andra kammaren av fru *Eriksson* i Stockholm *m. fl.* väckt motion (II: 755), vari hemställts att riksdagen måtte avslå prop. nr 58;

dels en inom första kammaren av herr *Svanström* väckt motion (I: 602), vari hemställts att riksdagen beslutar att avslå propositionen nr 58 om övergång till högertrafik samt att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om anordnandet av en ny folkomröstning i trafikomläggningsfrågan;

dels en inom första kammaren av herr *Ferdinand Nilsson m. fl.* väckt motion (I: 600), vari hemställts att riksdagen måtte avslå i prop. nr 58 och nr 59 framlagda förslag om extrabeskattning av bilar, motorcyklar, lastbilar och bussar, att, för den händelse riksdagen skulle besluta bifalla förslag om övergång till s. k. högertrafik och att detta skall betalas av bilmedel, medlen därför liksom för i samband härmed ökat behov av förbättrat vägväsende måtte av riksdagen för varje år anvisas av automobilskattemedel, samt att utöver årligen inflytande bilskattemedel automobilskattefondens per den 30 juni 1963 till ca 953 mkr. beräknade medel därvid måtte i erforderlig utsträckning tagas i anspråk;

dels en inom andra kammaren av herrar *Braconier* och *Palm* väckt motion (II: 731), vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 58 måtte besluta att övergången till högertrafik finansieras genom ianspråktagande av överskottet på automobilskattemedlens specialbudget och att således någon särskild trafikomläggningskatt inte skall uttagas;

dels en inom andra kammaren av herr *Börjesson* i Falköping väckt motion (II: 732), vari hemställts att riksdagen med avslag på propositionen nr 58 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om att förslag framläggas för riksdagen om ny rådgivande folkomröstning i högertrafikfrågan;

dels en inom andra kammaren av herr *Persson* i Heden väckt motion (II: 740), vari hemställts att riksdagen, med avslag på propositionen nr 58, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning av förutsättningarna för övergång till högertrafik i vårt land och av lämpliga grunder för finansiering av en sådan reform;

dels en inom andra kammaren av herr *Hagberg m. fl.* väckt motion (II: 742), vari hemställts att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 58 i skrivelse till regeringen anhåller om förslag till folkomröstning hösten 1964 för eller mot regeringens förslag om införande av högertrafik;

dels en inom andra kammaren av herr *Magnusson* i Nennesholm väckt motion (II: 743), vari hemstälts att riksdagen med avslag på proposition nr 58 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att förslag framlägges för riksdagen om ny rådgivande folkomröstning i högertrafikfrågan;

dels ock en inom andra kammaren av fru *Gunne* väckt motion (II: 750), vari hemstälts att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 58 måtte beakta vad i motionen framhålles.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 730, I: 608, II: 759, II: 758, II: 760, II: 757, II: 755, I: 602, I: 600, II: 731, II: 732, II: 740, II: 742, II: 743 och II: 750.

Utskottet biträder för sin del Kungl. Maj:ts förevarande förslag till anslagsanvisning för nästa budgetår, ävensom det framlagda förslaget till beräkning av ökade medel för anskaffande av bussar under postverkets och statens järnvägars fonder. Till frågan om den för postverkets vidkommande härför erforderliga medelsanvisningen å tilläggsstat återkommer utskottet framdeles.

Då utskottet ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag såvitt angår medelsanvisningen till här ifrågavarande ändamål avstyrkes följaktligen samtliga de i denna del till utskottet hänvisade motionerna.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 596 och II: 730, I: 608 och II: 756, I: 609 och II: 759, I: 610 och II: 758, I: 611 och II: 760, I: 612 och II: 757, II: 755, I: 602, I: 600, II: 731, II: 732, II: 740, II: 742, II: 743 och II: 750, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Kostnader för övergång till högertrafik* för budgetåret 1963/64 å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Stockholm den 3 maj 1963

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Närvarande: se under utlåtandet nr 93.

Reservationer

- a) av herr *Edström*;
- b) av herr *Nils-Eric Gustafsson*.